

2. Рятувати замки: як громадська ініціатива відроджує старі селища та занедбану спадщину / Публікація від 1 травня 2023 року / Електронний ресурс - <https://suspilne.media/460085-ratuvati-zamki-ak-gromadska-iniciativa-vidrodzue-stari-selisa-ta-zanedbanu-spadsinu/>

3. Нове життя для української архітектури. Як врятувати спадщину коштом приватних інвестицій / Електронний ресурс - <https://texty.org.ua/fragments/109354/nove-zhyttya-dlya-ukrayinskoyi-arhitektury-yak-vryatuvaty-spadshynu-koshtom-pryvatnyh-investycij/>

ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНІ ТУРИСТИЧНІ РЕСУРСИ СТРИЙСЬКОГО РАЙОНУ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Дмитро Каднічанський, Роксолана Гриців

Львівський національний університет імені Івана Франка

Львів, Україна

Стрийщина - це край високої культури і духовності, який за всю історію нагромадив велику і багату скарбницю народних традицій та мистецьких здобутків. Стрийщина завжди була осередком національного руху. Тут зароджувалися багато патріотичних організацій. Саме в місті Стрий у 1990 р. вперше серед всіх українських міст піднято синьо-жовтий прапор.

Цей район має давню історію, яка починається ще в княжі часи, тому він вартий уваги. Тут зустрічаються унікальні пам'ятки, які не мають аналогів навіть в Європі.

Унікальним історичним об'єктом є Тустань - фортеця IX-XIII ст., яка була важливим стратегічним об'єктом Карпатської лінії оборони рубежів Київської Русі, а згодом – Галицько-Волинського князівства. Крім того, фортецю використовували як митницю між Галицько-Волинським князівством та Угорщин.

Окрім самої наскельної фортеці до комплексу входить прилегла територія – бойківське село Урич на 200 дворів, де також розташовані два сучасних інтерактивних музеї – музей Тустані й музей локальної історії та етнографії "Хата у Глибокім".

Тут проводять майстер-класи з традиційних ремесел й агротуризму, щоб місцеві могли заробляти креативною індустрією

замість того, щоб рубати ліс і вивозити каміння з річки.

Назва "Тустань" – праслов'янського походження і, за основною версією, походить від імені власника або засновника поселення. "Тустан" перекладають як "сильний, міцний, відважний, завзятий". Інша версія походження – від слів "тут стань", бо кожен мав зупинитися перед фортецею, показати, що везе, і заплатити мито [1].

В мальньому селі Розгірче є ще одна нетипова для Галичини стародавня пам'ятка – печерний монастир. "Скельний монастир Розгірче" лежить на висоті 443 м над рівнем моря. Це скелясті виступи пісковиків заввишки до 25 м, що утворились більше 70 млн років тому на дні палеогенового моря. Хоча перші згадки про печерний монастир в Розгірче датуються XV ст., існує версія, що ці скелі використовувались ще у язичницькі часи. Під час археологічної експедиції 1990 р. біля храму у скелі виявили землеробське поселення VIII-VII ст. до нашої ери. Ймовірно засновниками були монахи, що втікали із поруйнованого в 1200 роках татарами Києва та інших селищ Київської Русі. Ченці, які вижили, дісталися цих земель, осісти, та, як вважають дослідники, знайшли непримітно-важкодоступну місцину та видовбали у скелях свій монастир [3].

Меморіальний комплекс "Борцям за волю України" відкрито в 2005 р. на території колишньої міської в'язниці Стрия, яка діяла з 1898 р. по 1963 р. Він став першим в Україні колишнім репресивним закладом, перетвореним у музейний комплекс. Саме цій тюрмі одну ніч провів Іван Франко під час етапування з Коломиї до Дрогобича, тут він написав поезію «Ти знов оживаєш, надіє» [2].

Експозиція унікального музею-в'язниці присвячена політв'язням, закатованим тут у різні періоди австро-угорцями, польською владою та радянським режимом. Найстрашніша сторінка історії - масовий розстріл політв'язнів у 1941 р. перед відступом Червоної армії.

Меморіальний комплекс включає символічну ковану огорожу, фрагменти стін із загратованими вікнами, сторожову вежу, вхідну арку з терновим вінком, двоповерхову будівлю музею, стіну скорботи, могилу-саркофаг, пам'ятник "Пієта".

Палац Гредлів (Грьодлів), Сколе. Палац та парк були закладені бароном Євгеніушем Камінські в середині XIX століття, після того, як він придбав сколівські землі у свого друга, графа Потоцького.

В кінці XIX століття палац перебудували у стилі необарокко австрійський барон Герман Гредель та його брати Берnard та Альберт,

які контролювали місцеву промисловість.

Палац знаходиться у верхній частині міста (район Демня), поряд із трасою "Київ - Чоп". Будівля непогано збереглася, але без декору інтер'єрів. Парк із фонтаном перед головним фасадом обнесений автентичною огорожею. До 1956 р. тут розташовувалося районне відділення НКВС. Нині це Сколівська школа-інтернат [2].

Музей-садиба Степана Бандери у селі Воля - Задеревацька. Музей був відкритий у будинку, де жив Бандера та його родина щойно Україна здобула незалежність. Перша кімната музею присвячена родоводу сім'ї, у другій – каплиця, де отець Андрій взимку хрестив дітей. Далі в музеї розказано про юність Степана, про його роботу в ОУН, а потім – в УПА. Завершується експозиція матеріалами, пов'язаними із загибеллю Степана Бандери від рук агента КДБ. У музеї збереглося декілька раритетних речей, що належали родині. Поруч з музеєм у 1997 р. встановлено пам'ятник Степану Бандері (скульптор Василь Гурмак).

Також музей-садиба Бандери у 2010 р. був відкритий у місті Стрий, де він проживав в будинку свого діда Михайла та навчався в місцевій гімназії. експозиція будинку-музею розповідає про всіх членів великої родини Бандерів, кожен із яких так чи інакше долучився до боротьби за українську незалежність. Представлені документи, фотографії, особисті речі. Перед будинком відкрито сквер імені Степана Бандери.

На теренах Стрийщини є ще чимало інших унікальних історико-культурних дестинацій, зокрема, чисельні релігійні споруди, серед яких вирізняються дерев'яні церкви, аналогів яким немає в жодній країні Європи.

Отже, Стрийський район є багатим на історико-культурні ресурси, які викликають зацікавленість у туристів. Цей район має всі передумови для розвитку внутрішнього та іноземного туризму, але для цього потрібно вирішити низку проблем, а саме: підвищити якість обслуговування туристів та збільшити різноманітність послуг; ефективно використовувати об'єкти культурної спадщини; розбудовувати інфраструктуру; покращувати інформаційний та рекламний фронт.

Список використаних джерел:

1. Українська правда життя [Електронний ресурс] : Тустань, унікальна фортеця в Карпатах / Переверзева О. - 2019. Режим доступу : <https://life.pravda.com.ua/culture/2019/05/28/237015/>
2. Офіційний сайт Стрийської районної державної адміністрації . Режим доступу : <https://stryi-rda.gov.ua/index.php/pro-raion/turystychna-pryvablyvist>
3. Путівник Карпатами [Електронний ресурс] : "Скельно-Печерний монастир" Розгірче . Режим доступу : <https://karpaty.rocks/skelno-pecherniy-monastir-rozgirche>

РОЛЬ ГРОМАДСЬКИХ ІНІЦІАТИВ У ВІДРОДЖЕННІ ІСТОРИКО-АРХІТЕКТУРНИХ ПАМ'ЯТОК ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Дмитро Каднічанський, Олена Халілова, Христина Ардан
Львівський національний університет імені Івана Франка
Львів, Україна

Однією з визначальних характеристик Львівської області є надзвичайне різноманіття унікальних пам'яток історії, архітектури та археології. Їх на території області налічується майже десять тисяч об'єктів, трохи менше тисячі з них мають національне значення. Однак є велика кількість надзвичайно цінних об'єктів, які наразі мають статус пам'яток місцевого значення, або ж на нього претендують. Такі історико-культурні об'єкти є менш захищені законодавством і перебувають під загрозою пошкодження або ж знищення. Як наслідок – структури влади та місцеві жителі часто використовують цю прогалину в законі, зазвичай через банальне нерозуміння цінності таких об'єктів.

У той час, коли внаслідок агресії росії Україна втрачає пам'ятки історії, архітектури та культури, які мають глобальне значення у розрізі світової історико-культурної спадщини, на Львівщині – відносно безпечному регіоні держави недооцінені суспільством культурні об'єкти занепадають внаслідок бездіяльності місцевих органів влади та використання корисливих стратегій окремих бізнесових кіл.

Коли відновлення історико-культурних об'єктів складно

<i>Завадовський Тарас</i>	
РОЗРОБКА НОВИХ ТУРИСТИЧНИХ МАРШРУТІВ НА ПРИКЛАДІ ГЕРАЛЬДИЧНОЇ СПАДЩИНИ ЛЬВОВА	103
<i>Зінько Юрій, Іваник Мирослав, Благодир Світлана, Дубіс Лідія</i>	
СУЧАСНИЙ СТАН ГЕОТУРИСТИЧНИХ ШЛЯХІВ НА ЗАХОДІ УКРАЇНИ	107
<i>Зінько Юрій, Мальська Марта, Андрейчук Юрій, Шевчук Оксана</i>	
МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ЗОНУВАННЯ АГРОТУРИСТИЧНИХ ДЕСТИНАЦІЙ (НА ПРИКЛАДІ КЛАСТЕРУ “ГОРБОГОРИ”)	112
<i>Іваник Мирослав, Зінько Юрій, Турчин Роман</i>	
УНІКАЛЬНІ ТУРИСТИЧНІ ПРОПОЗИЦІЇ БІБРСЬКОЇ ОТГ	117
<i>Іванов Євген, Біланюк Володимир</i>	
ПАМ’ЯТКИ ГІРНИЦТВА КАРПАТСЬКОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ: СТАН, ПРОБЛЕМИ ОХОРОНИ І РЕВАЛОРИЗАЦІЇ	122
<i>Іванова Лілія, Вовчанська Ольга, Шамов Антон</i>	
МАРКЕТИНГОВА ПРОМОЦІЯ СОЛІДАРНОГО ТУРИЗМУ ВІРТУАЛЬНИМИ ТУРАМИ	126
<i>Каднічанський Дмитро, Боровець Зоряна</i>	
КЕЙСИ ПРОЄКТУ «СПАДЩИНА UA» - УСПІШНИЙ ДОСВІД ВІДНОВЛЕННЯ УНІКАЛЬНИХ САДИБ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ ДЛЯ ПОТРЕБ ТУРИЗМУ	130
<i>Каднічанський Дмитро, Гриців Роксолана</i>	
ІСТОРИКО КУЛЬТУРНІ РЕСУРСИ СТРИЙСЬКОГО РАЙОНУ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	134
<i>Каднічанський Дмитро, Халілова Олена, Ардан Христина</i>	
РОЛЬ ГРОМАДСЬКИХ ІНІЦІАТИВ У ВІДРОДЖЕННІ ІСТОРИКО- АРХІТЕКТУРНИХ ПАМ’ЯТОК ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	137
<i>Калько Андрій, Коротун Сергій</i>	
ДО ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ МІСТА ОСТРОГ	143
<i>Кізіма Вікторія, Бухал Богдан</i>	
ДІЯЛЬНІСТЬ ТУРИСТИЧНИХ КОМПАНІЙ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ ЯК ЧИННИК ВІДРОДЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГАЛУЗІ ТУРИЗМУ	147
<i>Кізіма Вікторія, Возняк Володимир</i>	
ФОРМУВАННЯ ПОПИТУ НА ТУРИСТИЧНИЙ ПРОДУКТ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ	151
<i>Колотуха Олександр, Савченко Владислав</i>	
ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ НА МАКРОЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ	155

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА**

*Кафедра туризму географічного факультету
Кафедра європейських та регіональних студій
факультету міжнародних відносин
ЕКОЛОГО-ГЕОГРАФІЧНИЙ ФОНД*

Присвячуємо:

20-річчю кафедри туризму

**ГЕОГРАФІЯ, ЕКОНОМІКА І ТУРИЗМ:
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД**

Матеріали
XVII міжнародної наукової конференції

Львів
6-7 жовтня 2023 р.

Львів – 2023

УДК 338.48(4)

Географія, економіка і туризм: національний та міжнародний досвід / Матеріали XVII Міжнародної наукової конференції. – Львів, 2023. – 440 с.

Матеріали наукової конференції охоплюють особливості реалізації державної політики в галузі туризму, розробки туристичного продукту, економічного забезпечення туризму, просторового поширення туристичних ресурсів, специфіки підготовки фахівців для туристичної галузі, розвиток спеціалізованих видів туризму, історію туризму.

Авторами збірника є провідні вчені та молоді науковці України, Польщі, Литви, Австрії, Німеччини, Великобританії.

Редакційна колегія:

Мальська М.П., д-р екон. наук, професор Львівського національного університету імені Івана Франка.

Антонюк Н.В., д-р істор. наук, професор Львівського національного університету імені Івана Франка.

Stefanek H.: doctor, Prezydent i kanclerz uczelni Wyższej Szkoły Społeczno-Przyrodniczej im. W. Pola w Lublinie.

Шульц С.Л., д-р екон. наук, професор, ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.Долішнього» НАНУ.

Мальський М. З., д. екон. н., професор, декан факультету міжнародних відносин Львівського національного університету імені Івана Франка.

Біланюк В.І., к. геогр. н., доцент, декан географічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка.

канд. геогр. н.: Каднічанський Д.А., Романів П.В., Безручко Л. С., Манько А. М.

канд. екон. н.: Мандюк Н.Л., Грицишин А. Т.

Рекомендовано до друку Вченою Радою географічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка (протокол № 7 від 13.09.2023 р.)

Автори опублікованих матеріалів відповідають за точність наведених фактів, цитат, власних імен, статистичних матеріалів та інших відомостей. Точка зору редколегії не завжди збігається з позицією авторів.

© Львівський національний університет
імені Івана Франка, 2023

© Автори статей, 2023

Наукове видання

Збірник наукових праць

**ГЕОГРАФІЯ, ЕКОНОМІКА І ТУРИЗМ:
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД**

**Матеріали
XVII міжнародної наукової конференції**

Комп'ютерна верстка Д. Каднічанський, Т. Завадовський

Відповідальні за випуск
Д. Каднічанський, Ю. Зінько,
Т. Завадовський, А. Грицишин

Підп. до друку 30.09.2023 р. Формат 60×84/16

Папір офсетний. Друк на різогр.

Умовн. друк. арк. 14,2.

Тираж 100 прим.